

Kokemukset sähköisestä äänestämisestä kuntavaaleissa 2008

Yksikönjohtaja Sakari Nurmela
Työnro: 75661

TNS Gallup Oy, Itätuulenkuja 10, 02100 Espoo

Tämän tutkimuksen tulokset on tarkoitettu vain tilaajan omaan käyttöön. Niitä ei saa lainata, luovuttaa, jälleenmyydä tai julkaista ilman tutkimusyhtiön lupaa.

1	Johdanto	1
2	Sähköinen äänestäminen.....	2
3	Kokemukset sähköisestä äänestämisestä	6
4	Esteettömyyden toteutuminen äänestyspaikalla	8
5	Halukkuus äänestää sähköisesti tulevaisuudessa	11
	Liitekuvat	14

1 Johdanto

Sähköistä äänestämistä kokeiltiin vuoden 2008 kunnallisvaaleissa kolmessa Uudenmaan vaalipiirin kunnassa, Karkkilassa, Kauniaisissa ja Vihdissä. Kokeilukuntien äänioikeutetuilla oli mahdollisuus äänestää sähköisesti kyseisten kuntien yleisissä ennakkoäänestyspaikoissa sekä vaalipäivän äänestyspaikoissa.

Molemmissa tapauksissa äänestäminen tapahtui aiempien vaalien tapaan äänestyspaikalla vaaliviranomaisen valvonnassa. Myös sähköistetyissä äänestyspaikoissa äänestäjä sai halutessaan edelleen äänestää perinteiseen tapaan äänestyslipulla. Etä-äänestys Internetin välityksellä ei ollut mahdollista.

Käyttäjien kokemuksia kartoitettiin mielipidetutkimuksella. TNS Gallup Oy haastatteli kokeilukuntien äänestysikäistä väestöä heti vaalin jälkeen, 27.10. – 3.11.2008 välisenä aikana.

Yhteensä tehtiin 1.001 haastattelua tietokoneavusteisin puhelinhaastatteluin. Koska kaksi kokeilukuntaa (Kauniainen ja Karkkila) ovat väestöpohjaltaan selvästi pienempiä kuin kolmas I. Vihti, kerättiin niistä haastatteluja hieman enemmän kuin mitä niiden väestömäärä edellyttäisi. Vastaavasti Vihdin haastattelumäärää aliedustettiin suhteessa väestöpohjaan.

Kokonaistuloksessa kutakin kuntaa kuitenkin painotettiin niiden äänestysikäisen väestömäärän mukaisessa suhteessa. Karkkilassa toteutettiin 304 haastattelua. Kauniaislaisia aineistossa on yhteensä 297 kappaletta, vihtiläisiä on haastatelluista 400.

Kaikkien otantaan perustuvien tutkimusten tuloksiin sisältyy tietty epävarmuus mahdollisten satunnaisvirheiden takia. Otantatutkimustulosten epävarmuustekijää hallitaan laskemalla mahdollisten virheiden esiintymistodennäköisyyden pohjalta ns. luottamusvälejä erisuuruisille otoksille tai niiden osille.

Tietylle tutkimustulokselle laskettu luottamusväli osoittaa ne raja-arvot, joiden väliin oikea, koko perusjoukkoa koskeva tulos jää tietyllä varmuudella. Tutkimusta varten tulosten luottamusvälit on laskettu prosenttilukujakautumalle. Oheisessa taulukossa on esitetty luottamusvälien suuruudet prosenttilukuina erikokoisille ryhmille.

Taulukko 1. Tilastolliset virhemarginaalit eräissä esimerkkitapauksissa.

SAATU TULOS %	RYHMÄN SUURUUS N						
	100	200	300	500	1000	1500	2000
10 % tai 90 %.....	+6.0	+4.3	+3.5	+2.7	+1.9	+1.6	+1.4
20 % tai 80 %.....	+8.0	+5.7	+4.6	+3.6	+2.5	+2.1	+1.8
30 % tai 70 %.....	+9.2	+6.5	+5.3	+4.1	+2.9	+2.4	+2.0
40 % tai 60 %.....	+9.8	+7.0	+5.7	+4.4	+3.1	+2.6	+2.2
50 %	+10.0	+7.1	+5.8	+4.5	+3.2	+2.7	+2.2

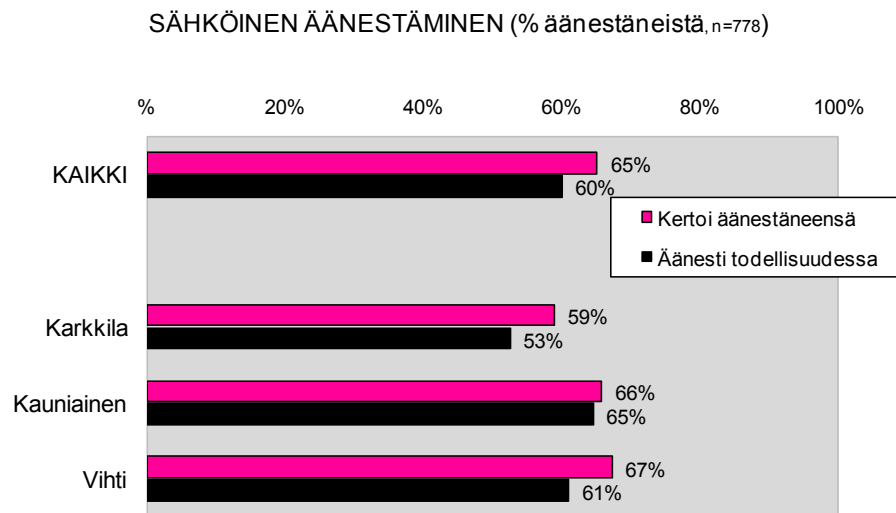
Tässä tapauksessa luottamusvälin laajuus on sovittu 95 %:n tasolle. Tämä tarkoittaa sitä, että jos tutkimusta toistettaisiin, niin ainoastaan viidessä tapauksessa sadasta osuisi otannan näyttämä tulos sattuman johdosta luottamusvälin ulkopuolelle. Tilastollisen luotettavuuden kriteeri on siis varsin ankara, käytännössä tulosten hajonta on huomattavasti kapeampi.

Luottamusvälit ovat kapeampia prosenttijakautuman päissä, koska satunnaiset heitot ovat siellä todennäköisesti pienempiä kuin jakautuman keskikohdalla. Esim. 500 haastattelun suuruisesta ryhmästä saatu tulos 50 % on 95 %:n varmuustasolla arvioiden 46 %:n ja 55 %:n välissä ja voi osua näiden rajojen ulkopuolelle vain viidessä tapauksessa sadasta.

2 Sähköinen äänestäminen

Kaikkiaan 65 prosenttia niistä, jotka kyselyssä kertoivat äänestäneensä¹, totesivat suorittaneensa asian sähköisesti. Luku on hieman suurempi kuin suoraan äänestystilastoista laskettavissa oleva luku (60,1 %).

Pieni yliarviointi on kuitenkin ymmärrettävää asian uutuusarvon vuoksi (sen voi ajatella olevan sosiaalisesti hyväksyttävämpi vaihtoehto). Tutkimusaineisto paljastaa äänestystilaston kertoman: Karkkilassa suhteellisesti ottaen hieman harvempi kuin Kauniainsissa ja Vihdissä päätyi antamaan äänensä sähköisesti.

Kerätty kyselytutkimusaineisto tarjoaa yhtenevän informaation äänestystilaston kanssa myös eri-ikäisten äänestäjien preferensseistä. Alle 30-vuotiaista yli 70 prosenttia päätyi sähköiseen vaihtoehtoon, kun 60 vuotta täyttäneistä hieman yli puolet totesi tehneensä saman valinnan. Mitä iäkäämmästä henkilöstä on kyse, sitä varmemmin tämä oli päätynyt ilmaisemaan kantansa perinteisellä lippuäänestyksellä.

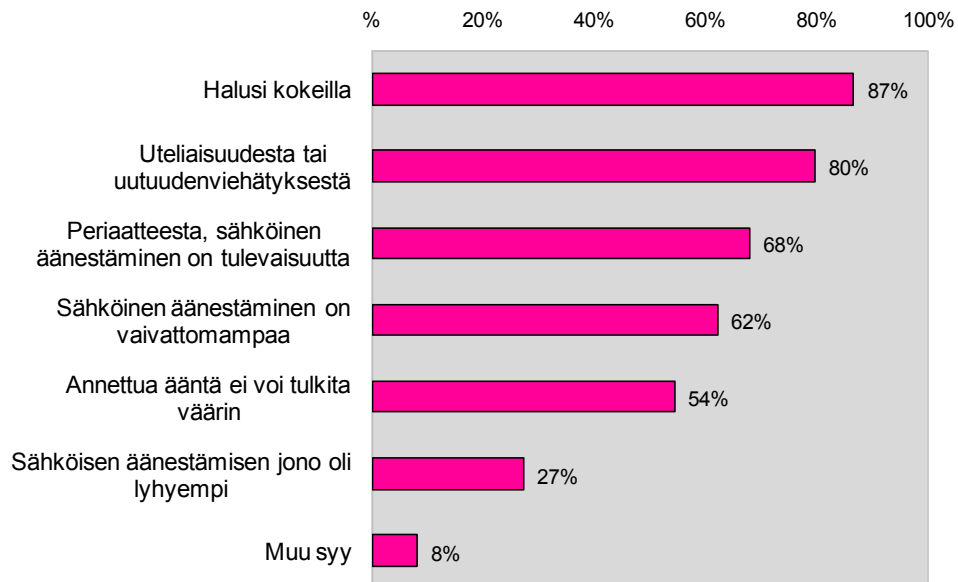
Taulukko 2. Sähköinen vs. lippuäänestys koulutuksen mukaan (%).

	ÄÄNESTI	
	sähköisesti	äänestyslipulla
Peruskoulun ala-aste/kansakoulu	45	55
Peruskoulun yläaste/keskikoulu	53	47
Ammatillinen perustutkinto/ammattikoulu	56	44
Ylioppilas	72	28
Opistoasteen ammatillinen tutkinto.....	79	21
Ylempi opistoaste/AMK/alempi korkeakoulu.....	74	26
Ylempi korkeakoulututkinto tai enemmän.....	78	22

Oheiseen taulukkoon on merkitty kyselyyn vastanneiden äänestäjien valinta heidän koulutustautensa mukaan. Vaikuttaa siltä, että mitä korkeampi äänestäjien muodollinen koulutus on, sitä matalampi sähköisen äänestämisen kynnyks oli.

¹ Vastanneista 78 prosenttia ilmoitti äänestäneensä. Todellinen äänestysaktiivisuus tutkimusalueella oli noin 60 prosenttia. Vaaleja ja äänestämistä koskevissa tutkimuksissa on havaittu, että ilmoitettu äänestysaktiivisuus on yleensä aina todellista jonkin verran (n. 15 prosenttiyksikköä) korkeampi.

SYYT SÄHKÖISELLE ÄÄNESTÄMISELLE (%), n=507

Sähköisen äänestämisen valinnoilta tiedusteltiin syytä menettelylle. Useimmat mainitsivat halun kokeilla uutta menetelmää (87 %) tai uteliaisuuden ja uutuudenviehätyksen (80 %).

Runsaat 60 prosenttia sähköisesti äänestäneistä piti menetelmää vaivattomampana (62 %) tai otti kantaa sen puolesta periaatteellisesti (62 %): heidän mielestään kyseisen tapa on tulevaisuutta.

Runsaat puolet joukosta totesi, että sähköisesti annettua ääntä ei voi tulkita väärin. Kaikkiaan 54 prosenttia piti tätä oman valintansa perusteena. Vähemmistöllä oli perusteena käytännöllinen (sähköisen äänestämisen jono oli lyhyempi) tai jokin muu syy.

Tunnusomaista on, että keskimääräisellä sähköisesti äänestäneellä oli useita syitä päätöksensä taustalla. Kyseinen henkilö valitsi keskimäärin vähintään kolme perustetta kuvaamaan toimintansa motiiveja.

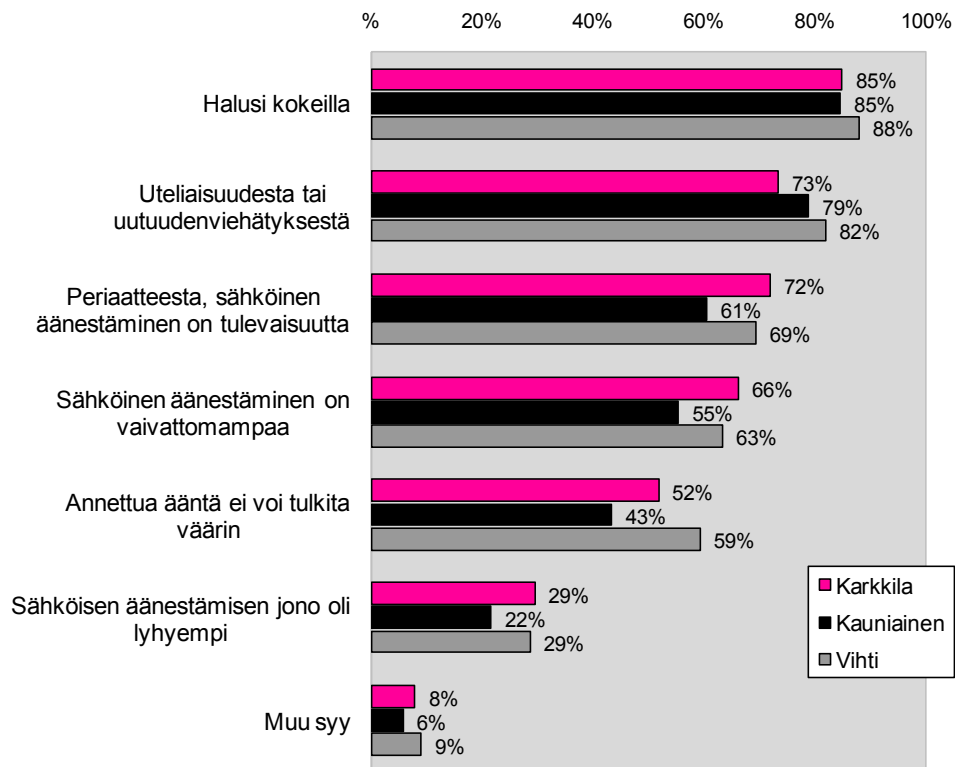
Perusteet eivät vaihdelleet kovinkaan paljon siirryttäessä kokeilun alueen kunnasta toiseen: suosituimmat perusteet mainittiin useimmin kaikissa ja vastaava oli havaittavissa harvemmin esiin tulleiden syiden yhteydessä.

Voidaan kuitenkin todeta, että varsinkin Vihdissä menetelmä keräsi uteliaita ja sen uutuudenviehätys vetosi siellä. Toisaalta keskimääräistä useampi vihtiläinen totesi valinnoensa sähköisen äänestämisen, koska siten annettua ääntä ei voi tulkita väärin.

Karkkilasta puolestaan voi kirjata suhteellisesti ottaen eniten sellaisia äänestäjiä, jotka pitävät menetelmää tulevaisuuden äänestystapana.

Kauniaisissa sähköisen äänestämisen valinnoilla oli hieman vähemmän perusteita päätökselleen kuin kahdessa muussa kunnassa. Vain kokeilunhalu ja uutuudenviehätys mainittiin yhtä usein kuin Vihdissä ja Karkkilassa. Kuntakohtaiset erot vastauksissa eivät olleet kuitenkaan minkään perusteen osalta niin suuria, että ne antaisivat aihetta erityisen voimakkaisiin tulkintoihin.

SYYT SÄHKÖISELLE ÄÄNESTÄMISELLE (%), n=507

Raportin liitteenä on graafinen esitys kustakin perusteesta. Niistä käy ilmi naisten ja miesten, eri-ikäisten sekä eri koulutustason omaavien äänestäjien esittämät perusteet.

Yhteenvedon omaisesti voidaan todeta, että kaikkiin ryhmiin kuuluneet esittivät paljon perusteluja. Peruskoulun ala-asteen tai kansakoulun suorittaneet vastaajat olivat suhteellisesti ottaen innokkaimpia perustelemaan valintaansa millä tahansa syyllä. Absoluuttisesti tämä ryhmä kuitenkin muodosti selvän vähemmistön.

Jos huomiota kiinnittää suurempiin koulutusryhmiin, havaitsee, että muodollisen koulutuksen lisääntyminen kasvattaa taipumusta perustella sähköistä äänestämistä kokeilunhalulla ja uutuudenviehätyksellä.

Sen pitäminen tulevaisuuden tapana tai sen vaivattomuus taas oli tyypillisimmin opistoasteen koulutuksen, ammattikorkeakoulun tai alemman korkeakoulututkinnon suorittaneiden tapa perustella valintansa. Samat ryhmät toivat keskimääräistä voimakkaammin esiin senkin, ettei sähköisesti annettua ääntä voi tulkita väärin.

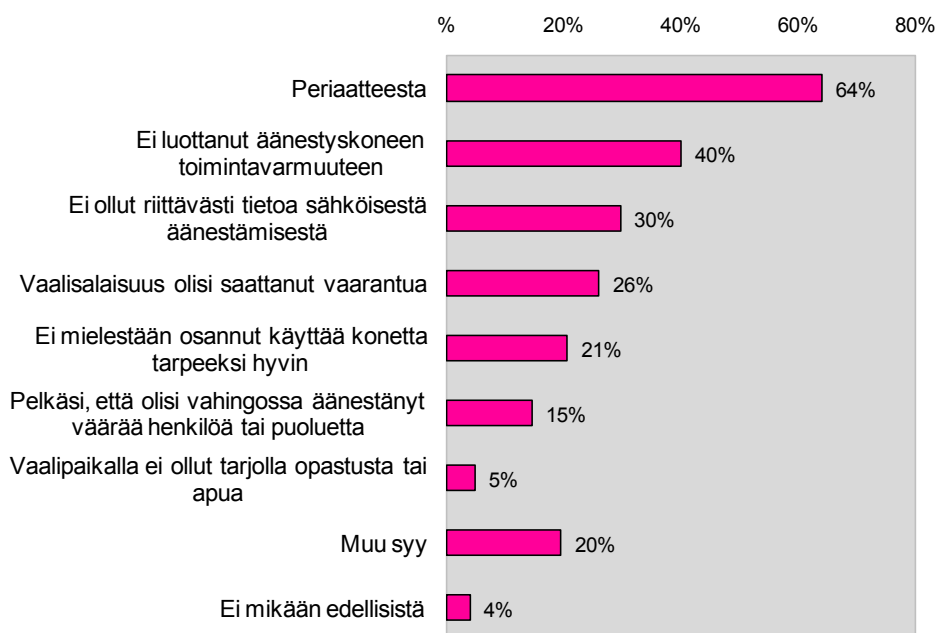
Ammatillisen koulutuksen suorittaneet totesivat hieman muita useammin valinneensa sähköisen äänestyksen siksi, että sen jono oli ollut lyhyempi. Eniten koulutettujen joukossa tämä tunnustettiin kaikkein vähäisimmäksi syyksi äänestää sähköisesti.

Naisten ja miesten vastaukset eivät poikenneet paljoakaan toisistaan. Vähäinen ero oli kirjattavissa kahdesti: pidettäessä sähköistä äänestämistä tulevaisuuden tapana ja kun todettiin, ettei siinä annettua ääntä voi tulkita väärin. Molemmissa tapauksissa naiset olivat asiasta vakuuttuneempia kuin miehet.

Ikäryhmäkohtaisista eroista voi todeta, että nuorimmat (alle 30-vuotiaat) mainitsivat keskimääräistä harvemmin valinneensa sähköisen äänestämisen sen vaivattomuuden vuoksi tai siksi, että pitävät sitä erityisesti tulevaisuuden toimintatapana.

31 - 44 -vuotiaille virhetulkintojen mahdottomuus muodosti keskimääräistä tärkeämmän syyn päätyä äänestämään sähköisesti. 60-vuotiaista ja iäkkäämmistä taas suurempi osa kuin muihin ikäryhmiin kuuluvista perusti valintansa käytännöllisillä seikoilla: sähköisen äänestyskopin jono oli ollut lyhyempi.

SYYT OLLA ÄÄNESTÄMÄTTÄ SÄHKÖISESTI (%), n=271

Myös useat perinteiseen lippuäänestykseen päätyneet perustelivat valintaansa useammalla kuin yhdellä syyllä (keskimäärin valittiin kaksi perustetta).

Enemmistö totesi äänestäneensä perinteisesti periaatteesta. Kaikkiaan 64 prosenttia esitti tämän syyn. Kaksi viidestä ei luottanut äänestyskoneen toimintavarmuuteen. Joka neljäs epäili, että vaalisalaisuus olisi saattanut vaarantua.

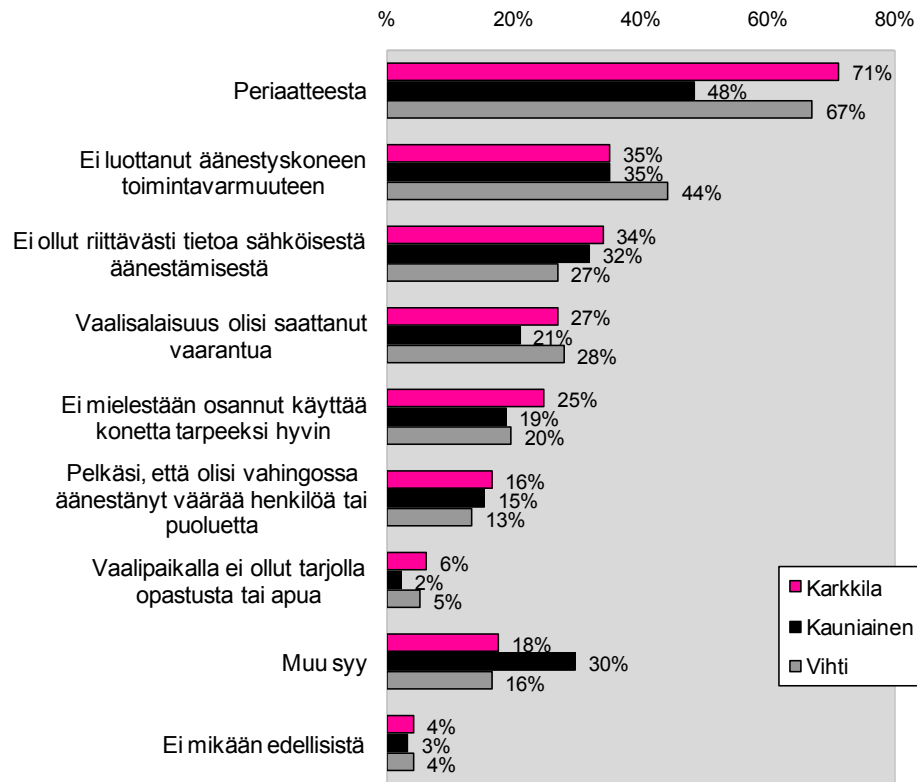
Viidesosa arveli, ettei olisi osannut käyttää äänestyskonetta tarpeeksi hyvin. Yhteensä viisitoista prosenttia lippuäänestyksen valinneista kertoi pelänneensä, että olisi vahingossa äänestänyt väärää henkilöä tai puoluetta.

Vähäinen tietämys sähköisestä äänestämisestä oli estämässä 30 prosenttia. Opastuksen tai avun puuttuminen vaalipaikalla nousi esiin vain viiden prosentin perusteluissa.

Joka viides esitti lisäksi muita, usein yksittäisemmiksi jääneitä perusteluja. Niissä viitattiin useimmiten käytännön seikkoihin, kuten lyhyempään jonoon tai epäilykseen siitä, että lippuäänestäminen kokonaisuudessaan sujuisi nopeammin.

Eräät totesivat äänestäneensä ennakkoon sellaisessa paikassa, missä sähköistä mahdollisuutta ei edes ollut tarjolla. Muutamat vetosivat tottumuksen ja tapaan. Olipa joku ajatellut lippuäänestyksen siirtyvän historiaan ja nostalgiasyistä valinnut sen.

SYYT OLLA ÄÄNESTÄMÄTTÄ SÄHKÖISESTI (%), n=271

Näitä yksittäisempiä muita syitä esitettiin Kauniaisissa useammin kuin kahdessa muussa kunnassa. Vastaavasti kauniaislaiset perustelivat keskimääräistä harvemmin valintansa periaatteellisilla syillä.

Vihtiläisistä jonkin verran useampi kuin Karkkilassa tai Kauniaisissa asuvista totesi tunteneensa epäluuloa sähköisen äänestämisen toimintavarmuuteen, ja siksi päätyneensä perinteiseen lippuäänestykseen.

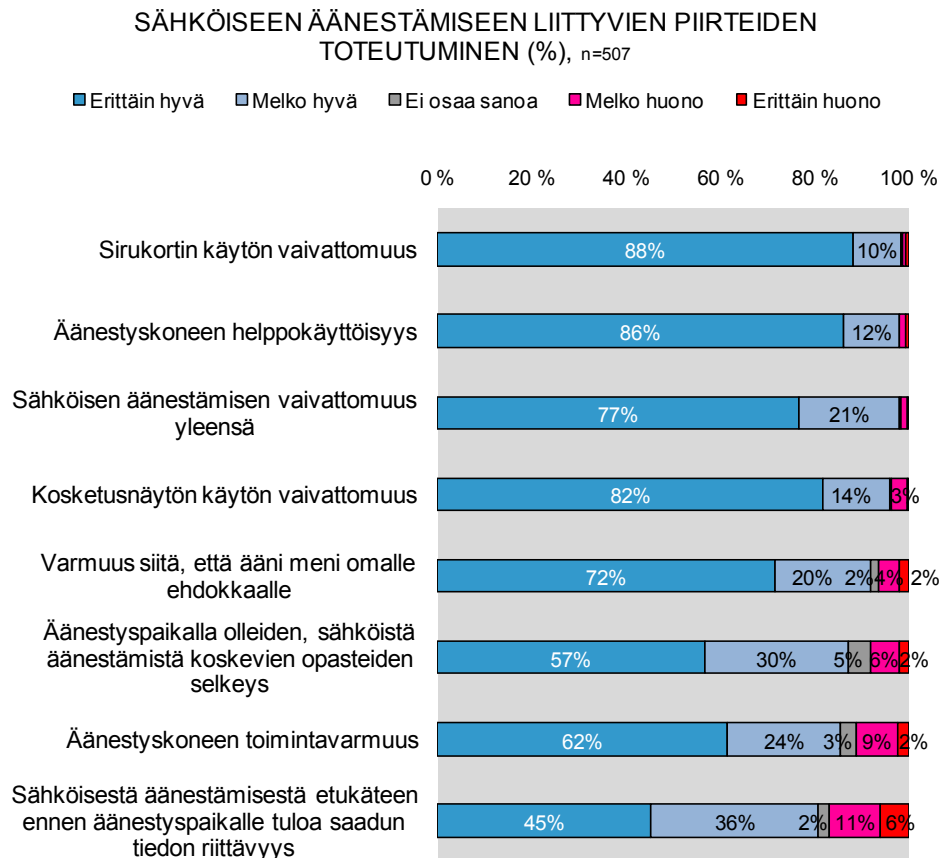
3 Kokemukset sähköisestä äänestämisestä

Sähköisesti äänestäneet saivat arvioitavakseen joukon (8 kpl.) varsinaiseen äänestystapahtumaan liittyviä tekijöitä. Heitä pyydettiin ottamaan kantaa siihen, kuinka hyvin tai huonosti kukin oli heidän mieltään toteutunut.

Palaute oli erittäin positiivista. Seitsemän kahdeksasta arviointikohteesta nimittäin kirvoitti sähköisesti äänestäneiden enemmistön valitsemaan kaikkein parhaan eli ”erittäin hyvä” -vaihtoehdon.

Kaikkein eniten kiitosta keräsi äänestyskoneen helppokäyttöisyys ja sirukortin käytön vaivattomuus. Jälkimmäinen ansaitsi parhaan arvosanan 88 ja ensin mainittu 86 prosentin mielestä.

Useampi kuin neljä viidestä (82 %) sähköisesti äänestäneestä piti myös kosketusnäytön vaivattomuutta erittäin hyvänä.

Koneen toimintavarmuutta koskevat arviot eivät olleet aivan samaa luokkaa. Silti 62 prosenttia piti asian tätäkin puolta erittäin hyvänä. 72 prosenttia oli kuitenkin täysin vakuuttunut siitä, että annettu ääni oli mennyt tarkoitetulle ehdokkaalle.

Vain 45 prosenttia oli erittäin tyytyväinen asiaa koskeneen ennakkotietomääränsä riittävyyteen. Enemmistö eli 57 prosenttia totesi saaneensa äänestyspaikalla erittäin hyvin sähköistä äänestämistä koskevaa tietoutta.

Useampi kuin kolme neljästä sähköisesti äänestäneestä piti itse tapahtumaa erittäin vaivattomana. Tätä mieltä oli 77 prosenttia. Kun tähän lisää sitä melko vaivattomana pitäneiden 21 prosenttia, havaitsee, ettei kritiikkiä esittäneitä juuri ollut.

Oheisessa kuviossa kriittistä ajattelua kuvaava punainen väri on muutenkin vähäinen. Vain etukäteistiedon riittävyys oli joidenkin mielestä huonoa. Lisäksi muutamat olisivat toivoneet äänestyskoneen toimivuudelta tai äänestyspaikalta jaetulta tiedolta enemmän. Kaikissa tapauksissa kyse on kuitenkin selkeästä vähemmistöstä.

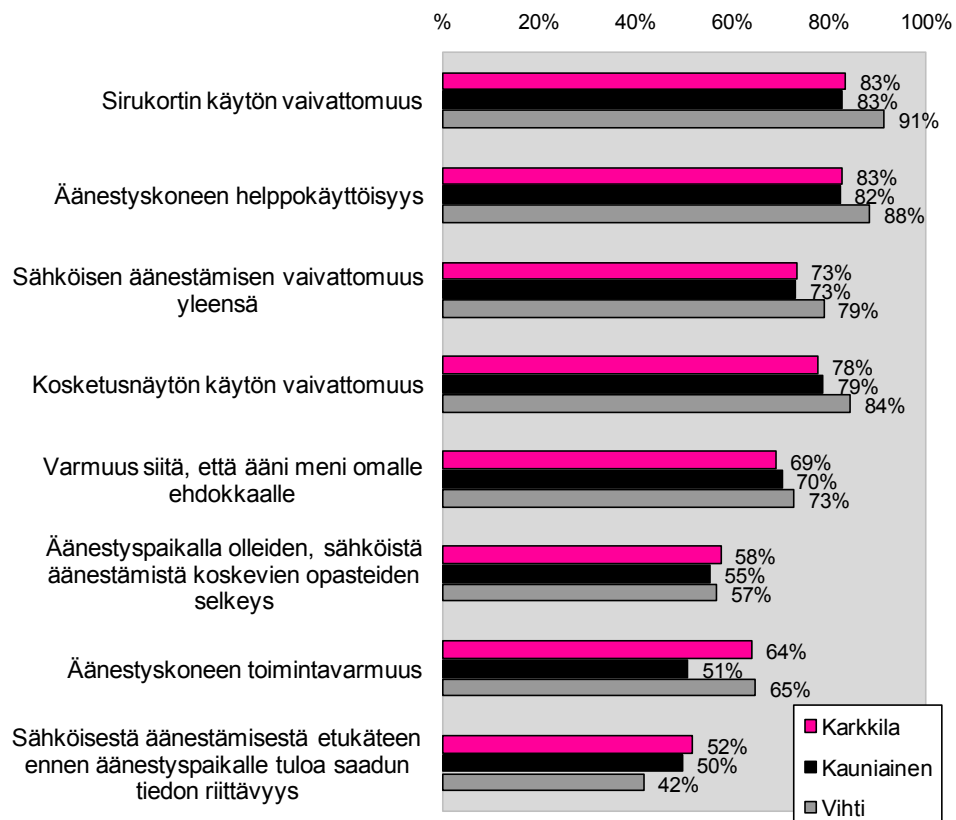
Raportin liitteenä löytyvät graafiset esitykset, mistä käyvät ilmi eri äänestäjäryhmien vastaukset. Tässä yhteydessä voidaan todeta, kuinka iäkkäämpien vastaajien näkemykset poikkesivat eräissä asioissa yleisestä linjasta.

Sähköistä äänestämistä koskevan etukäteistiedon riittävyys, aivan kuten äänestyspaikalla olleet, asiaa koskeneiden opasteiden selkeys, saivat varttuneimmilta eniten kiitosta. Muutenkin iäk-

käimmän ryhmän antama palaute oli joka suhteessa vähintään yhtä hyvää kuin sähköiseen äänestukseen päätyneillä yleensä.

Vaikuttaakin siltä, että varttuneimmat äänestäjät olivat jakaantuneet kahtia: ryhmään, joka suosiolla päätti jättää uuden menetelmän kokeilemisen ja joukkoon, joka oli etukäteen valmistautunut huolella äänestämään sähköisesti.

SÄHKÖISEEN ÄÄNESTÄMISEEN LIITTYVIEN PIIRTEIDEN
TOTEUTUMINEN: erittäin hyvä -osuudet (%), n=507

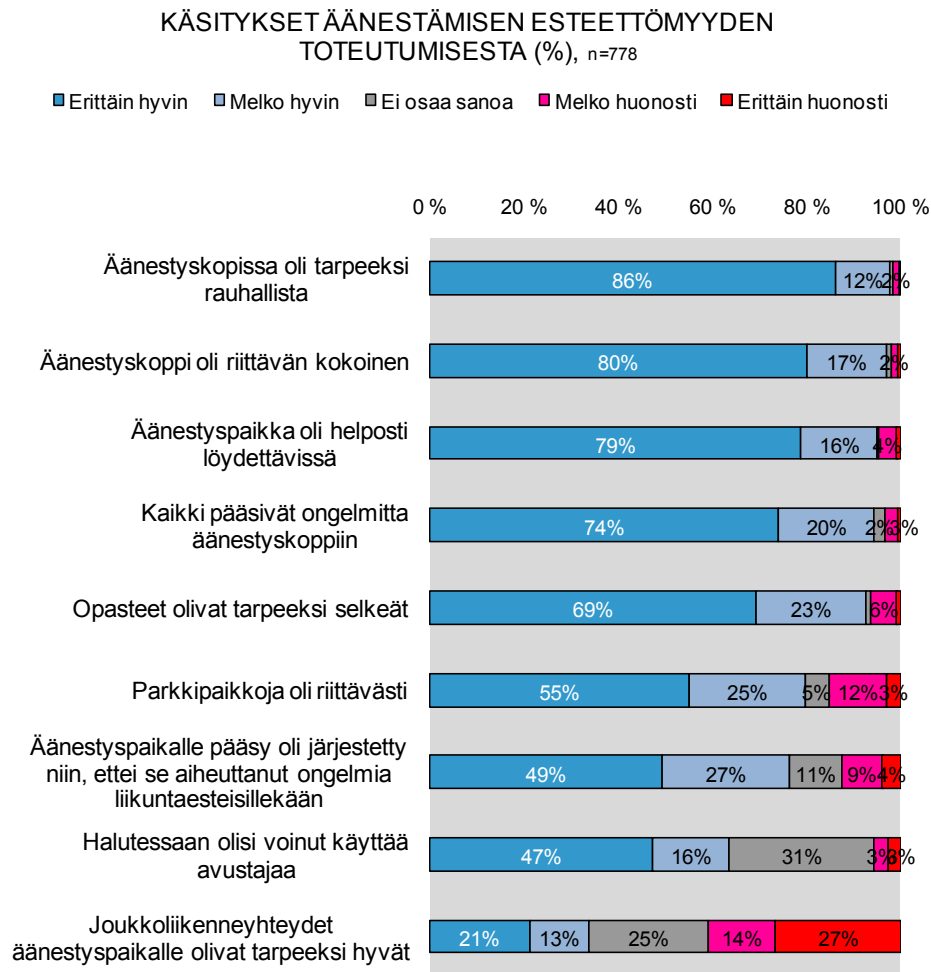
Oheisessa kuviossa on verrattu kolmen kokeilukunnan sähköisesti äänestäneiden kokemuksia. Pääpiirteissään ne vaikuttavat varsin samantyyppisiltä.

Keskimääräistä harvempi kauniailainen (mutta silti niukka enemmistö) totesi äänestyskoneen toimintavarmuuden olleen erinomainen. Karkkilassa asuvat erottuvat joukosta siksi, että heistä suurempi osa kuin kahden muun kunnan (varsinaisesti Kaunaisten) äänestäjistä pitää etukäteisinformaation määrää erittäin hyvänä. Vihtiläiset taas antoivat parasta palautetta äänestyskoneen käyttämisen ja sähköisen äänestystapahtuman vaivattomuudesta.

4 Esteettömyyden toteutuminen äänestyspaikalla

Äänestämisen esteettömyyttä tutkittiin siten, että kukin äänestänyt sai arvioida, kuinka hyvin tai huonosti yhdeksän asiaa oli toteutunut heidän omalla äänestyspaikallaan. Useimmat olivat toteutuneet enemmistön mielestä jopa erittäin hyvin.

Vähintään neljä viidestä äänestäneestä antoi hyvää palautetta äänestyskopista: siellä oli tarpeeksi rauhallista ja sitä pidettiin riittävän kokoisena. Kolme neljästä oli lisäksi sitä mieltä, että kaikki pääsivät koppiin erittäin hyvin ja ongelmitta.

Käytännössä yhtä moni ajatteli äänestyspaikan olleen erittäin helposti löydettävissä. Enemmistö (55 %) oli lisäksi hyvin tyytyväinen parkkipaikkojen määrään sen läheisyydessä. Melkein joka toinen (49 %) piti äänestyspaikalle pääsyä erittäin hyvin järjestettynä: myös liikuntaesteiset pystyivät menemään sinne vaivatta.

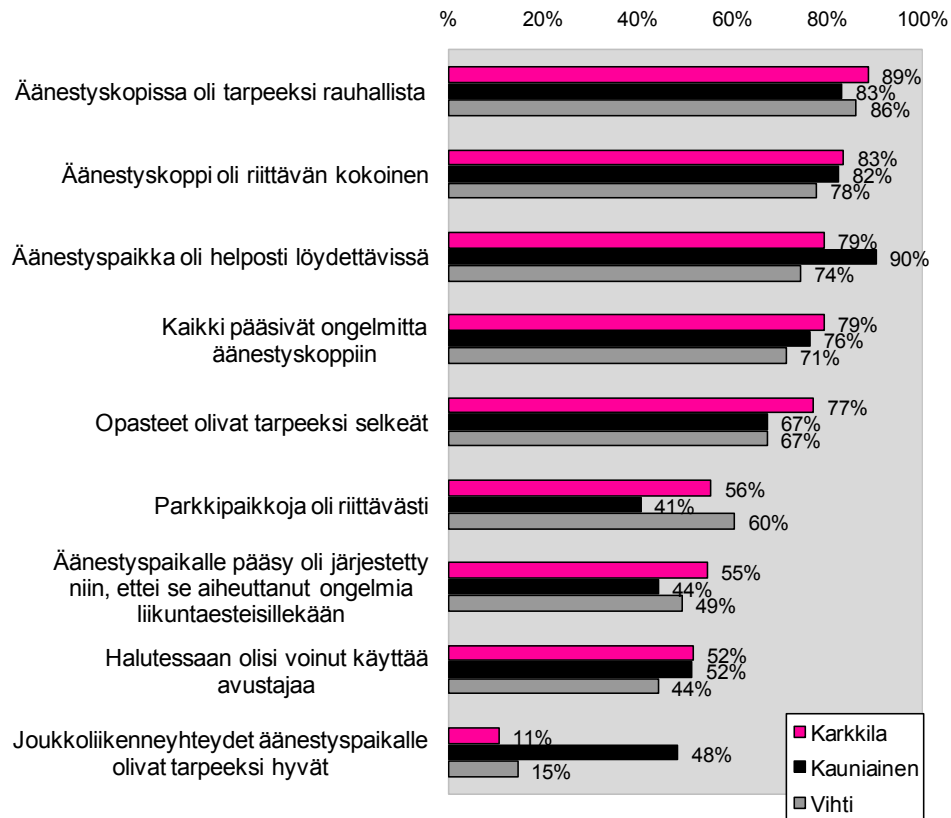
47 prosenttia antoi erittäin hyvää palautetta avustajien järjestämisestä. Heille oli syntynyt mielikuva siitä, että he olisivat helposti saaneet apua, mikäli olisivat sitä tarvinneet. Opasteiden selkeys oli 69 prosentin mielestä erittäin hyvä.

Näitä asioita ei arvioitu kovinkaan usein negatiivisesti. Oikeastaan vain kahdesti, kun kyse oli parkkipaikkojen riittävyydestä tai liikuntaesteisten pääsystä äänestyspaikalle, kritiikkiä oli edes jonkin verran havaittavissa.

Poikkeuksen tähän sääntöön muodostavat äänestyspaikalle johtavia joukkoliikenneyhteyksiä koskevat käsitykset. Kaksi viidestä äänestäneestä totesi, etteivät yhteydet olleet kovinkaan hyvät.

Tätä mieltä olivat varsinkin Karkkilan ja Vihdin äänestäjät, joista vain runsas kymmenesosa piti joukkoliikenneyhteyksiä omalle äänestyspaikalleen erittäin hyvinä. Joka toinen Kauniaisissa äänestänyt oli erittäin tyytyväinen.

KÄSITYKSET ÄÄNESTÄMISEN ESTEETTÖMYYDEN
TOTEUTUMISESTA: erittäin hyvä -osuudet (%), n=778

Kauniaislaiset erosivat muusta joukosta lisäksi näkemyksissään parkkipaikkojen riittävyydestä (asiaa erittäin hyvänä pitäviä oli siellä keskimääräistä vähemmän) sekä äänestyspaikan löydettävyydestä (keskimääräistä useampi – jopa 90 prosenttia – oli löytänyt oman äänestyspaikkansa erittäin helposti).

Kauniaisissa suhteellisesti ottaen pienin osa piti äänestyspaikalle pääsyn järjestelyjä erittäin hyvinä. Helpoimmin liikuntaesteisetkin pääsivät sinne Karkkilassa, missä äänestäjät olivat lisäksi kaikin tyytyväisimpiä opasteiden selkeyteen.

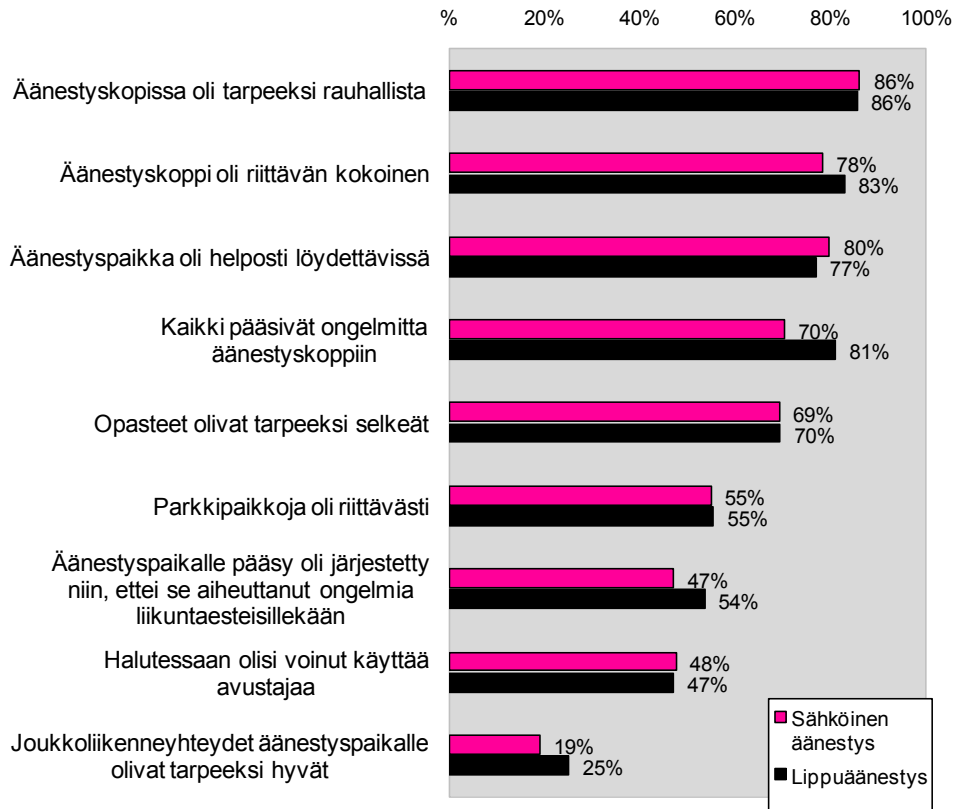
Vihtiläiset nousivat vain kerran joukon tyytyväisimmiksi. Tämä tapahtui silloin, kun arvioitiin parkkipaikkojen riittävyyttä äänestyspaikan läheisyydessä.

Seuraavan sivun kuviossa vertaillaan sähköisesti äänestäneiden ja lippuäänestyksen valinneiden mielipiteitä. Näkemykset ovat hyvin samantyyppiset.

Lievän eron voi panna merkille oikeastaan vain näkemyksissä pääsemisestä äänestyskoppiin. Lippuäänestyksen valinneista (81 %) suurempi osa kuin sähköisesti äänestäneistä (70 %) piti oman äänestyspaikkansa järjestelyjä tältä osin erittäin hyvinä.

Lippuäänestykseen päätyneiden käsitys äänestyspaikalle pääsemisestä oli myös hieman positiivisempi kuin sähköisesti äänestäneiden. Tässä ero on kuitenkin niin pieni, että sitä voi pitää enintään oireellisena.

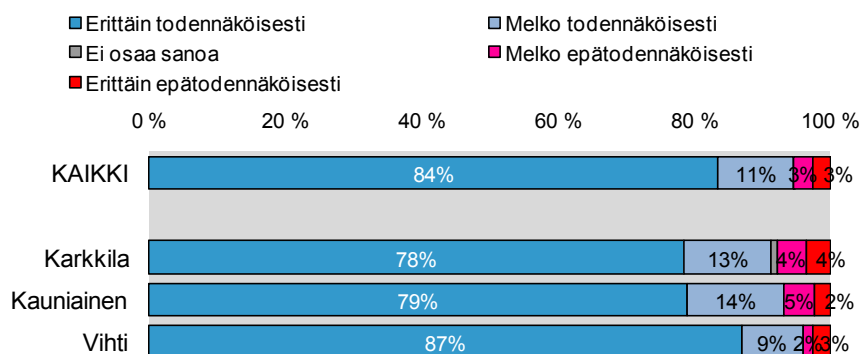
KÄSITYKSET ÄÄNESTÄMISEN ESTEETTÖMYYDEN
TOTUEUTUMISESTA: erittäin hyvä -osuudet, (%), n=778

5 Halukkuus äänestää sähköisesti tulevaisuudessa

Sähköisesti äänestäneet pitivät valitsemastaan tavasta. Peräti 84 prosenttia tästä joukosta totesi, että äänestäisi tulevaisuudessa vaaleissa sähköisesti, mikäli se olisi mahdollista. 11 prosenttia piti melko todennäköisenä, että äänestäisi uudelleen sähköisesti.

KUINKA TODENNÄKÖISESTI ÄÄNESTÄISI JATKOSSAKIN
SÄHKÖISESTI, MIKÄLI SE OLISI MAHDOLLISTA (%), n=507

Vihdissä asuvat olivat muita innokkaampia. Siellä sähköisen äänestämisen nyt valinneista peräti 87 prosenttia piti erittäin todennäköisenä, että tarttuisi jatkossakin samaan mahdollisuuteen.

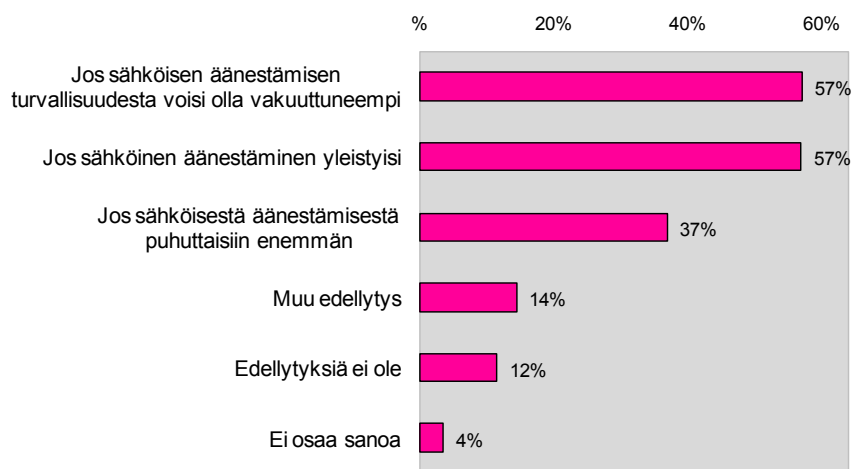
Taulukko 3. Kiinnostus äänestää sähköisesti jatkossa (%).

	ÄÄNESTÄISI	
	Erittäin todennäk.	Melko todennäk.
Kaikki	84	11
Naiset	85	11
Miehet	82	11
18-30	69	26
31-44	89	6
45-59	84	10
60 ja enemmän	86	8
Peruskoulun ala-aste/kansakoulu	83	9
Peruskoulun yläaste/keskikoulu	72	18
Ammatillinen perustutkinto/ammattikoulu	83	12
Ylioppilas	78	17
Opistoasteen ammatillinen tutkinto	89	8
Ylempi opistoaste/AMK/alempi korkeakoulu	89	8
Ylempi korkeakoulututkinto tai enemmän	88	3

Nuorimpien into alitti keskimääräisen. Heistä vain 69 prosenttia äänestäisi jatkossakin varmasti sähköisesti. Tämä selittyy ainakin osittain sillä, että kyseinen ikäryhmä on keskimääräistä epävarmempi äänestamisestään yleensäkin.

Ne varttuneet kansalaiset, jotka valitsivat sähköisenä äänestämisen, olisivat sen sijaan vankkumattomia sähköisen äänestämisen kannattajia jatkossa.

EDELLYTYKSET, JOIDEN VALLITESSA VOISI AJATELLA
JATKOSSA SÄHKÖISTÄ ÄÄNESTÄMISTÄ (%), n=271

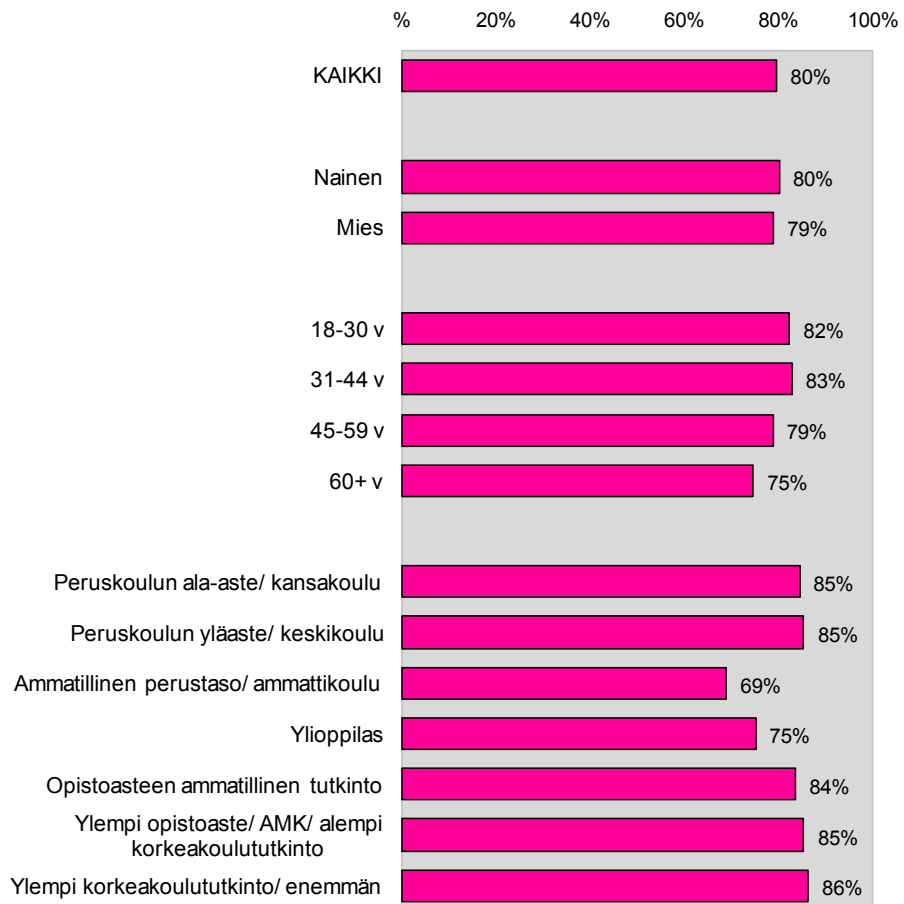
Järjestelmän yleistyminen otettaisiin todennäköisesti melko positiivisesti vastaan. Vain 12 prosenttia lippuäänestyksen valinneista nimittäin totesi, etteivät voisi minkään edellytyksen toteutuessa äänestää sähköisesti.

Useimmat löysivät perusteita, jotka voisivat muuttaa heidän käyttäytymistään. Runsas kolmasosa nyt lippuäänestämiseen päätyneistä sanoi, että asian aktiivisempi esilletuominen julkisessa keskustelussa voisi lisätä heidän alttiuttaan äänestää sähköisesti.

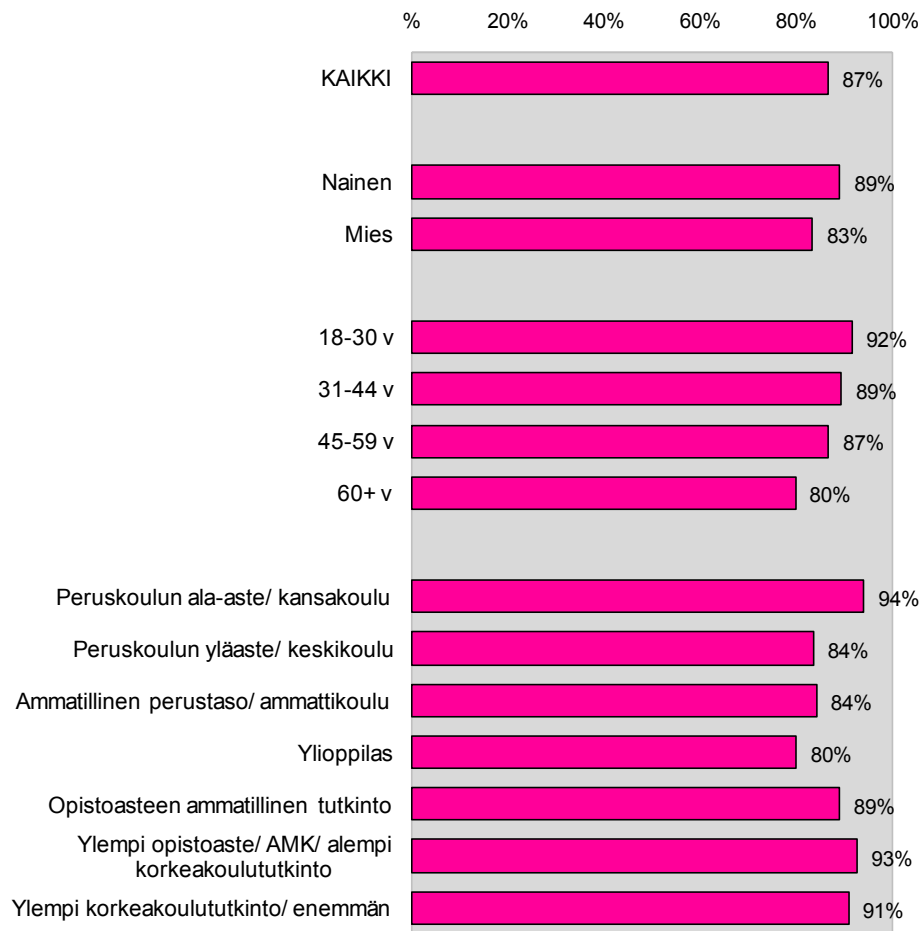
Kaksi tekijää kuitenkin nousi vielä keskeisempään asemaan. Menetelmän yleistyminen todennäköisesti kääntäisi melko monen ”epäilevän Tuomaan” pään. Toinen keskeinen este, mikä olisi murretta, on pelko järjestelmän turvallisuudesta. Kun systeemin toimivuuteen voidaan varmasti luottaa, moni on valmis siirtymään sen käyttäjäksi.

LIITEKUVAT

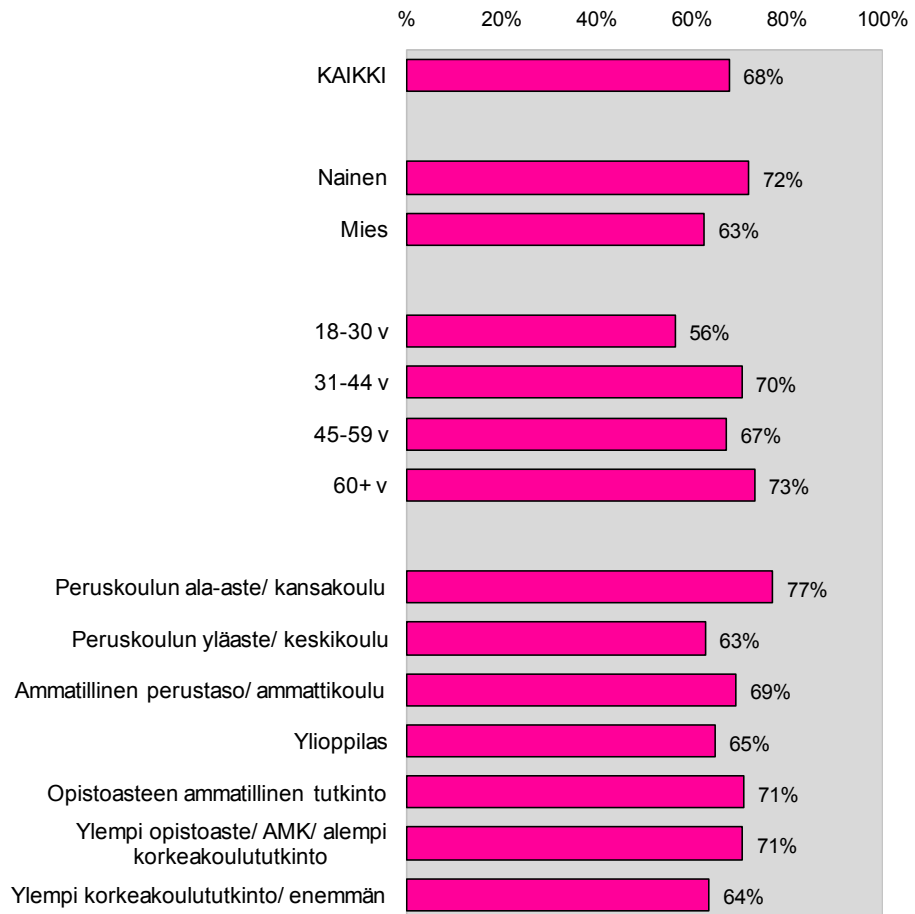
SYYT SÄHKÖISELLE ÄÄNESTÄMISELLE:
uteliaisuus tai uutuudenviehätys (%), n=507

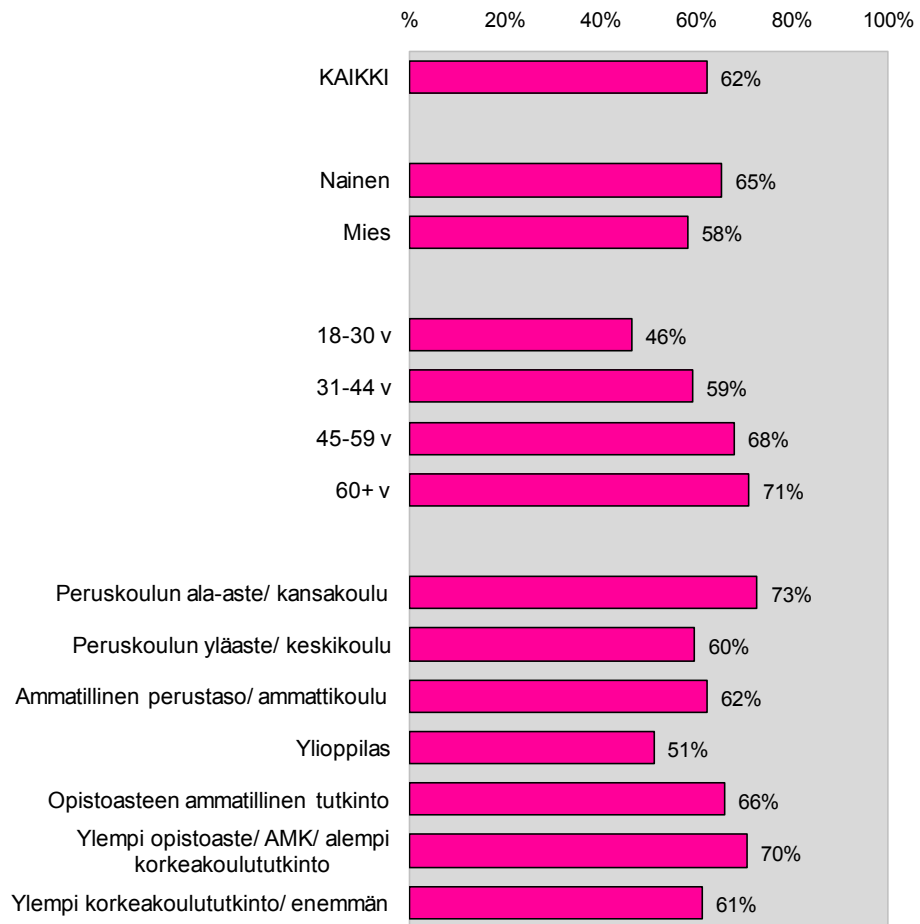
SYYT SÄHKÖISELLE ÄÄNESTÄMISELLE: halusi kokeilla (%), n=507

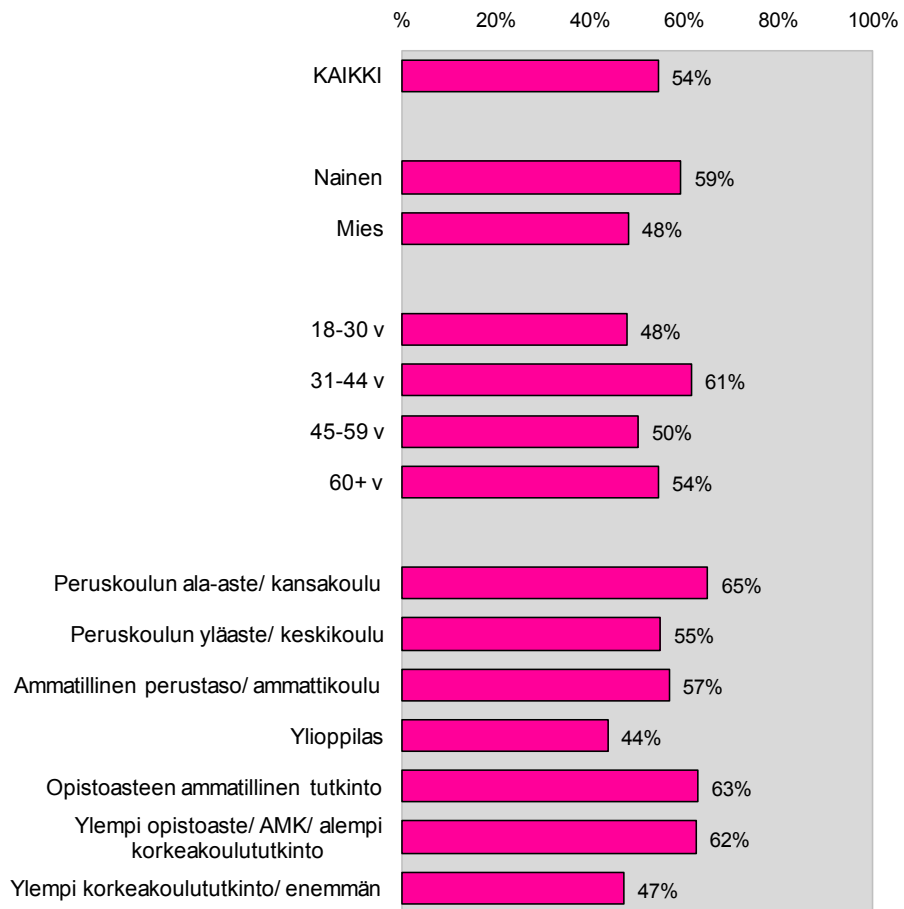
SYYT SÄHKÖISELLE ÄÄNESTÄMISELLE:
periaatteesta, sähköinen äänestäminen on tulevaisuutta (%), n=507

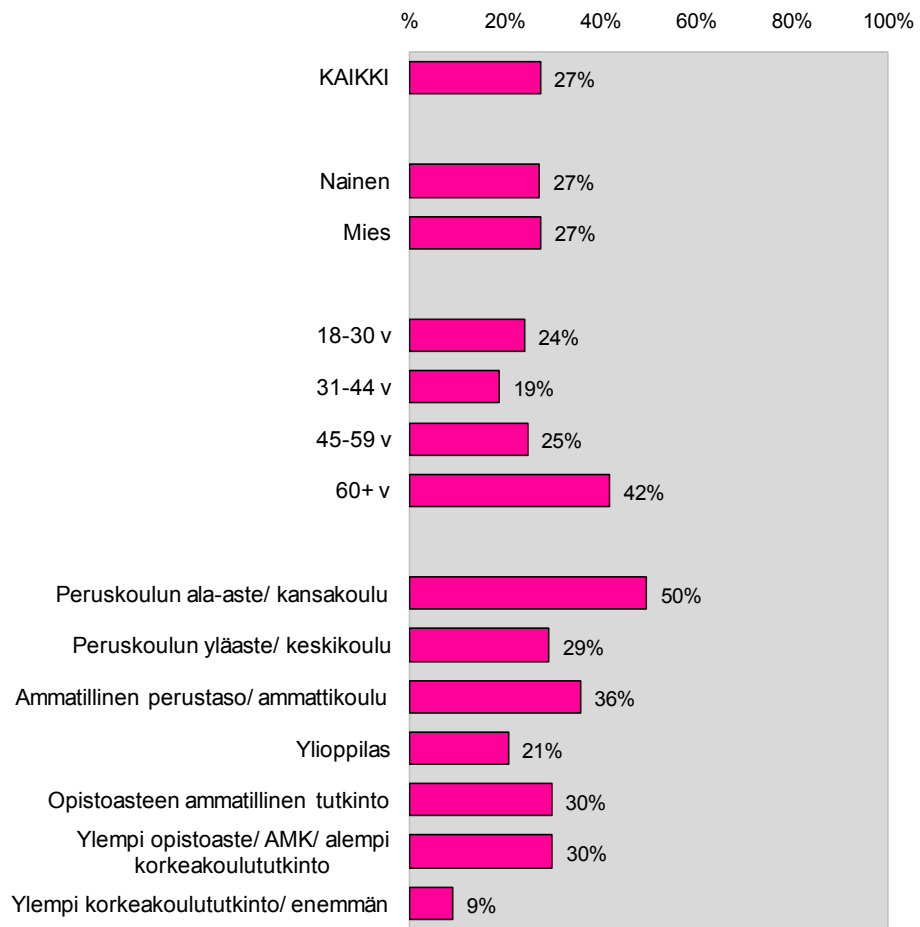
SYYT SÄHKÖISELLE ÄÄNESTÄMISELLE:
vaivattomampaa (%), n=507

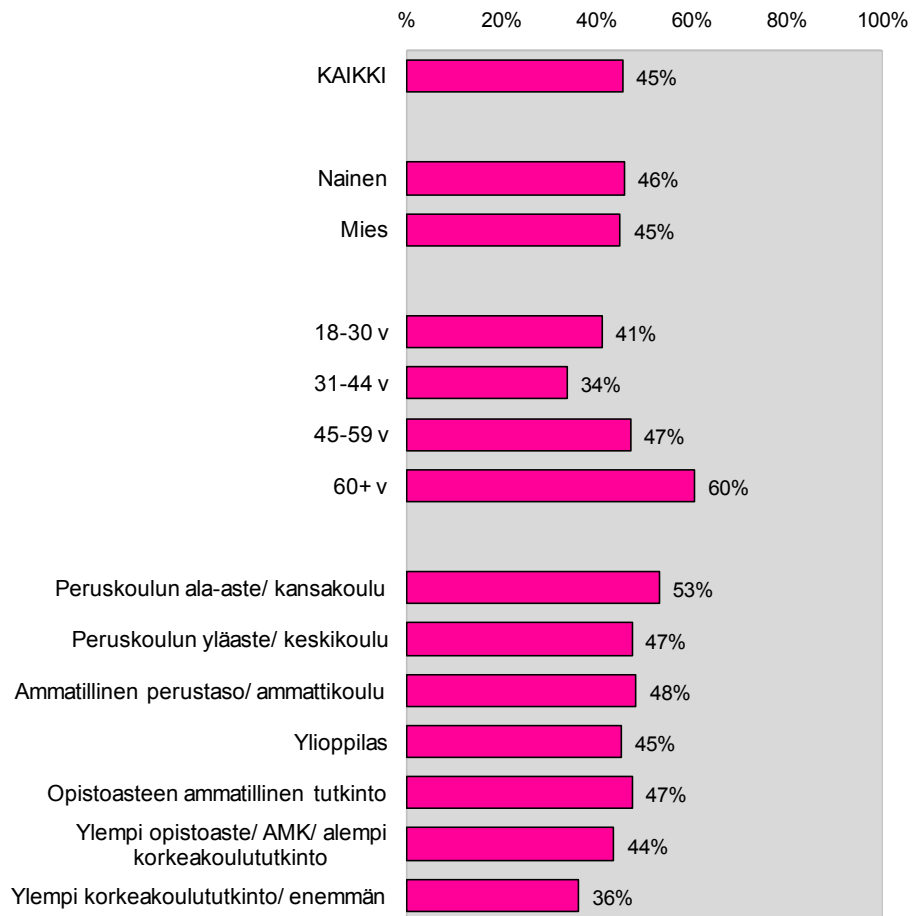
SYYT SÄHKÖISELLE ÄÄNESTÄMISELLE:
annettua ääntä ei voi tulkita väärin (%), n=507

SYYT SÄHKÖISELLE ÄÄNESTÄMISELLE:
jono oli lyhyempi (%), n=507

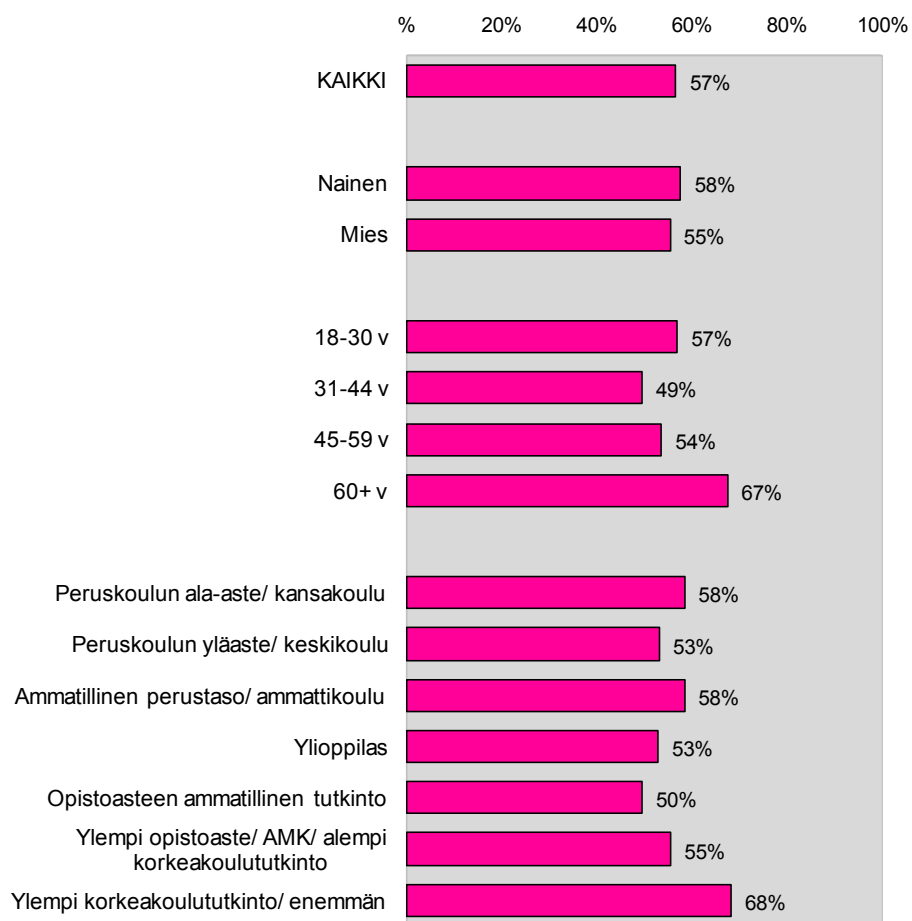

SÄHKÖISTÄ ÄÄNESTÄMISTÄ KOSKENEEN ETUKÄTEISTIEDON
RIITTÄVYYS: erittäin hyvä -osuudet (%), n=507

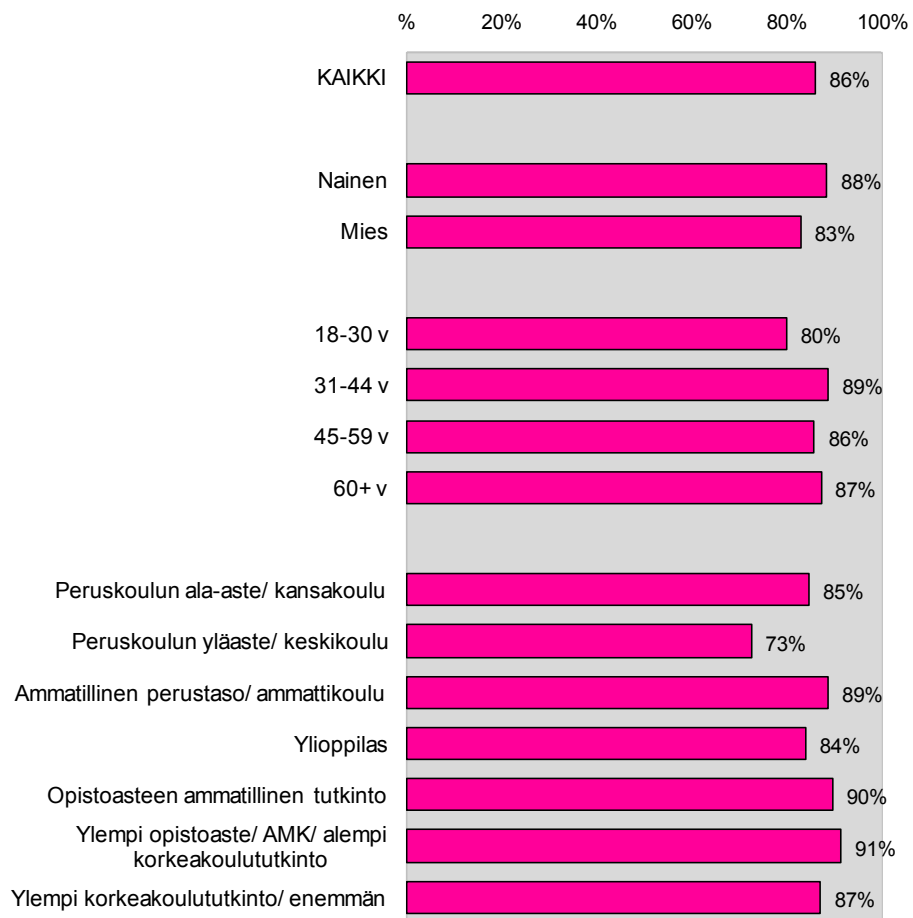

ÄÄNESTYSPAIKALLA OLLEIDEN, SÄHKÖISTÄ ÄÄNESTÄMISTÄ
KOSKENEIDEN OPASTEIDEN SELKEYS:

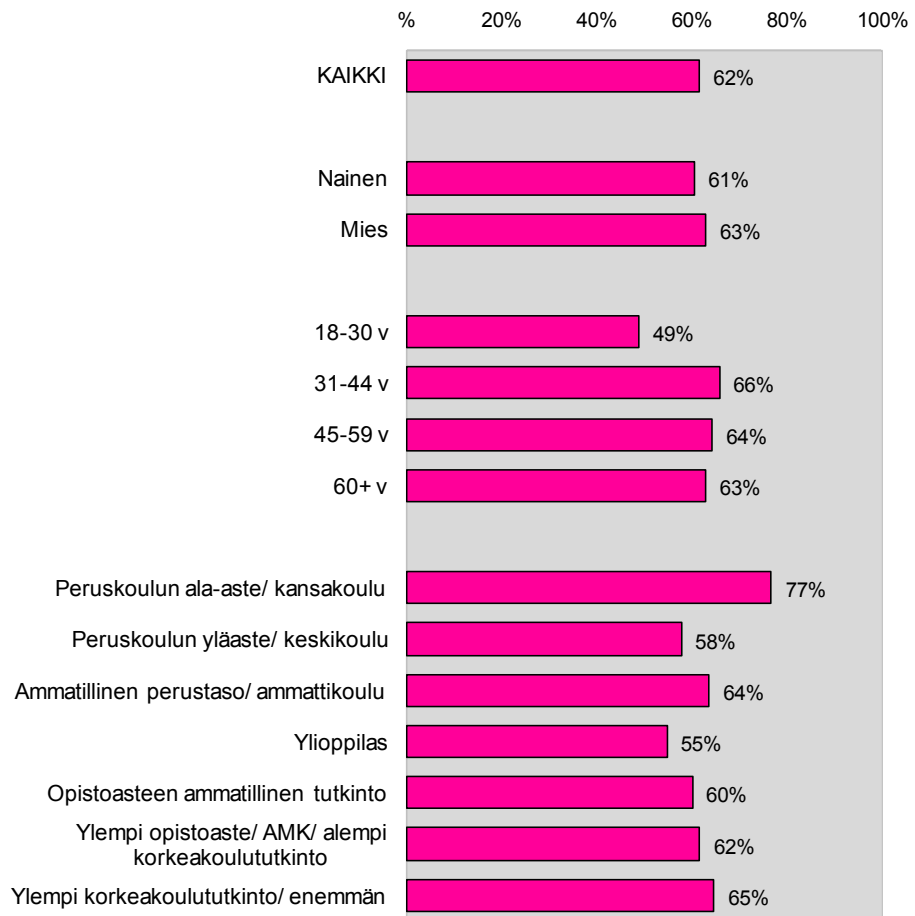
erittäin hyvä -osuudet (%), n=507

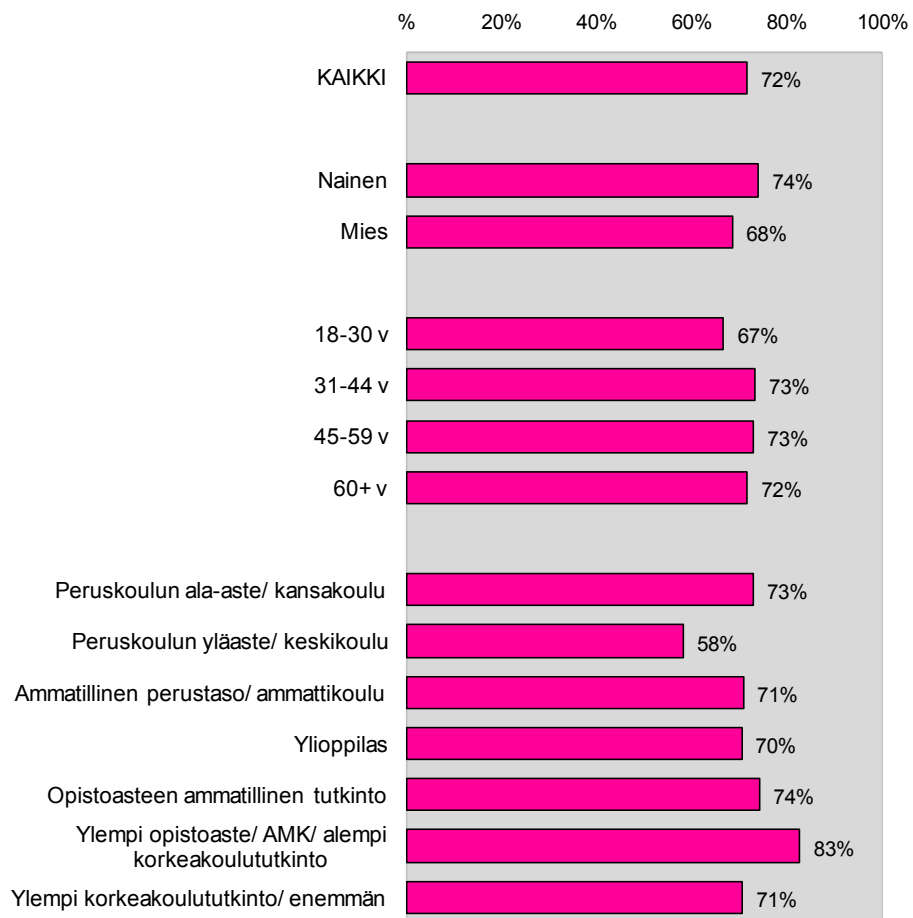
ÄÄNESTYSKONEEN HELPPOKÄYTTÖISYYS:
erittäin hyvä -osuudet (%), n=507

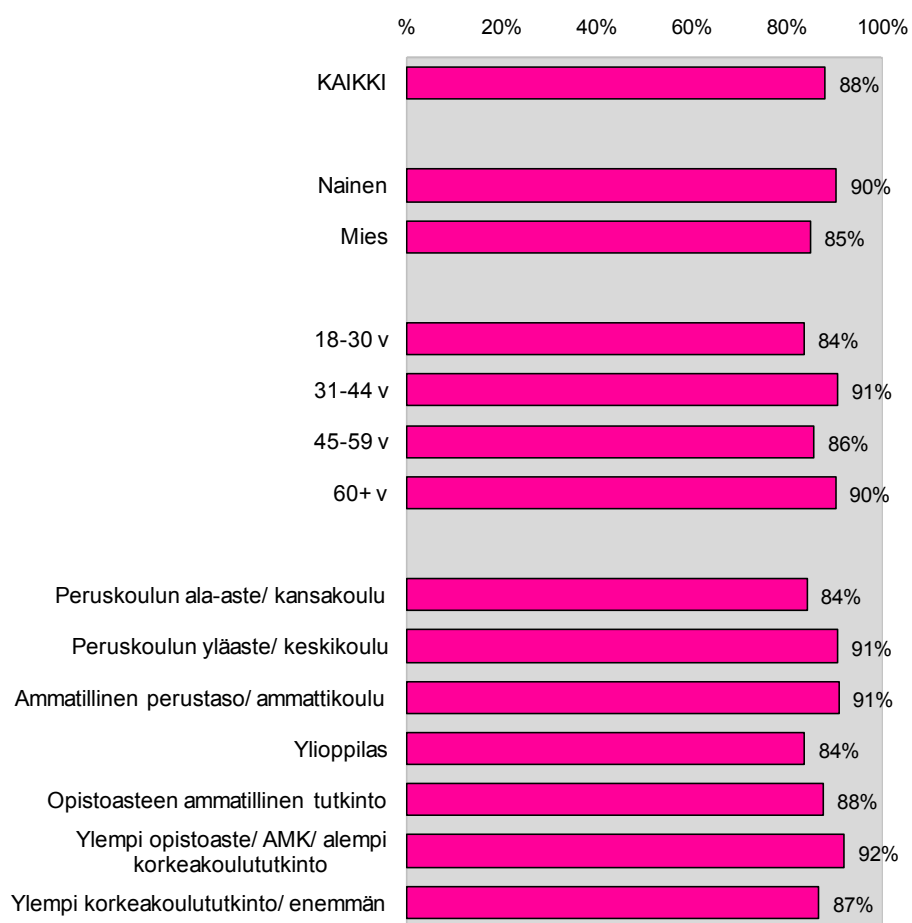
ÄÄNESTYSKONEEN TOIMINTAVARMUUS:
erittäin hyvä -osuudet (%), n=507

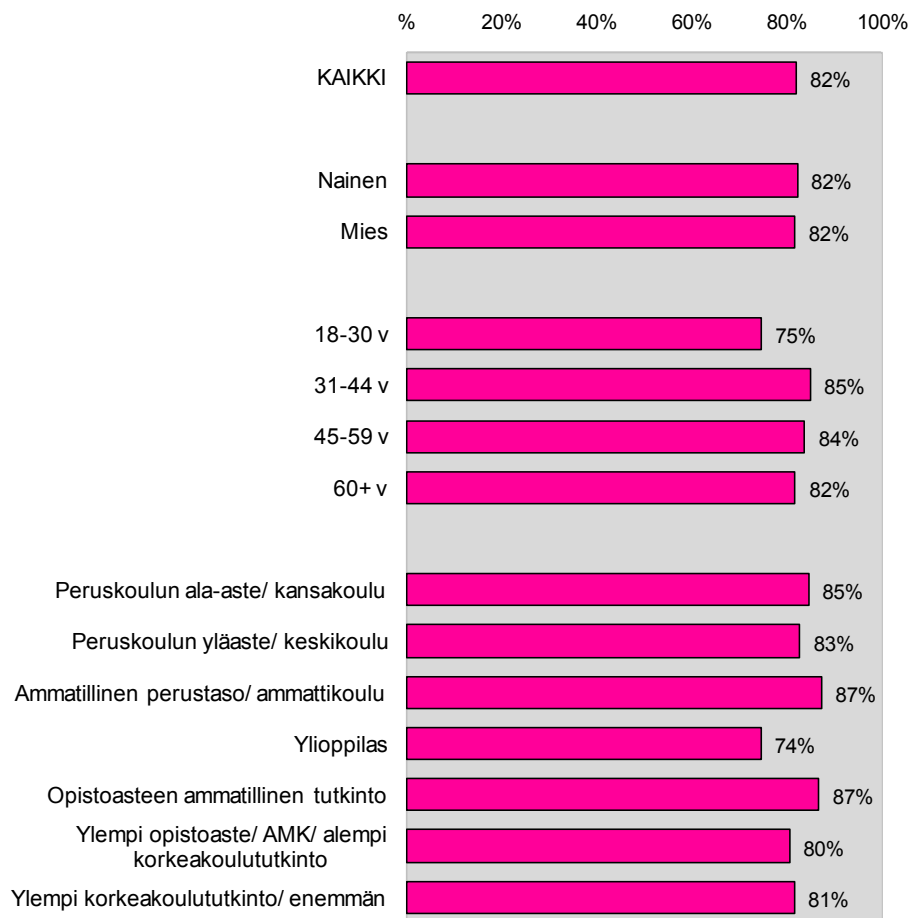
VARMUUS SIITÄ, ETTÄ ÄÄNI MENI OMALLE EHDOKKAALLE:
erittäin hyvä-osuudet (%), n=507

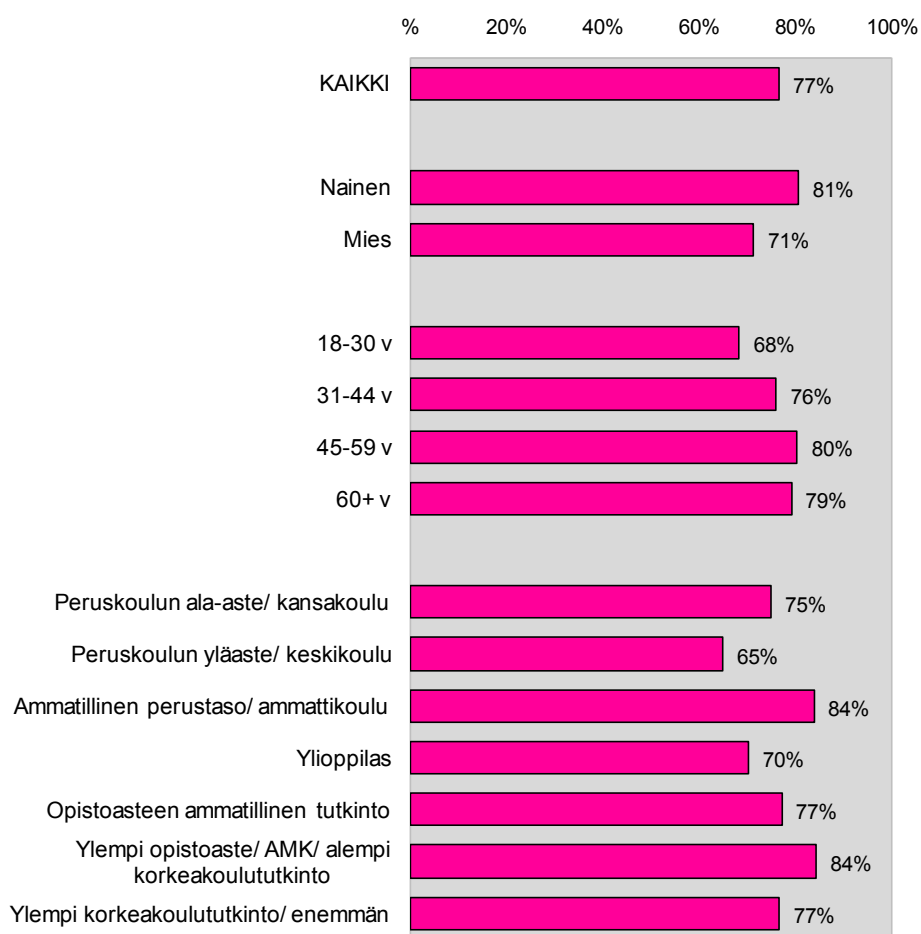
SIRUKORTIN KÄYTÖN VAIVATTOMUUS:
erittäin hyvä-osuudet (%), n=507

KOSKETUSNÄYTÖN KÄYTÖN VAIVATTOMUUS:
erittäin hyvä-osuudet (%), n=507

SÄHKÖISEN ÄÄNESTÄMISEN VAIVATTOMUUS YLEENSÄ:
erittäin hyvä-osuudet (%), n=507

KÄSITYKSET ÄÄNESTÄMISEN ESTEETTÖMYYDEN
TOTUEUTUMISESTA: erittäin hyvä -osuudet, sähköisesti
äänestäneet (%), n=507

